

1.4. Pejling og brug af ID-hunde

I forbindelse med udarbejdelsen af dette lovforslag har Justitsministeriet overvejet, om der er andre af politiet almindeligt anvendte, ulovregulerede efterforskningsmidler, der - uanset de ikke har karakter af egentlige straffeprocessuelle tvangsindgreb - bør lovreguleres som følge af deres i øvrigt store lighed med straffeprocessuelle tvangsindgreb. Justitsministeriet har navnlig overvejet politiets brug af pejling og ID-hunde.

Ved *pejling* forstås, at politiet monterer pejleudstyr på en genstand, f.eks. en bil, som politiet formoder kan være lastet med narkotika, med henblik på at kunne følge genstandens bevægelser på afstand. For en umiddelbar betragtning har pejling visse lighedspunkter med observation og aflytning. Ved hjælp af teknisk udstyr opnår politiet en viden, som normalt forudsætter, at man fysisk er til stede.

Pejling giver imidlertid ikke mulighed for at optage billeder eller aflytte samtaler. Pejling har nærmest karakter af en »skygning« under anvendelse af tekniske hjælpemidler. Indgrebet ses derfor heller ikke at være af så væsentlig og indgribende karakter, at det bør sidestilles med andre efterforskningsmidler, der er reguleret i retsplejeloven.

På den baggrund finder Justitsministeriet ikke anledning til at foreslå en lovregulering af politiets anvendelse af pejling.

Det bemærkes, at Vestre Landsret den 16. september 1996 har afsagt en kendelse om pejling (gengivet i *Ugeskrift for Retsvæsen 1996, s. 1496*). Landsretten fandt, at monteringen og anvendelsen af elektronisk sporingssystem på en mistænkt bil (pejling) ikke var et straffeprocessuelt tvangsindgreb. Efter landsrettens opfattelse var der tale om skygning under anvendelse af tekniske hjælpemidler, og et sådant efterforsknings-skridt krævede ikke lovhjemmel og dermed heller ikke forudgående indhentelse af rettens kendelse.

ID-hunde bruges til at undersøge, hvorvidt et lugtspor stammer fra en bestemt person. Metoden går i korthed ud på, at særlig trænedede hunde sammenligner et lugtspor, f.eks. et lugtspor på en efterladt genstand på et gerningssted, med flere forskellige sammenligningslugtspor. Sammenligningslugtsporene afsættes dels af den mistænkte dels af »figurantpersoner« på helt ens stålør. ID-hunden er trænet til at markere ved et stålør, såfremt lugtsporet på ståløret svarer til lugtsporet på den pågældende genstand. Bevisværdien af en gennemført sporsammenligning - hvad enten denne taler til fordel eller ulempe for den sigtede - vil i sidste ende bero på domstolens konkrete vurdering.

Optagelsen af sammenligningslugtspor, hvor en person skal røre ved et stålør, er omfattet af reglerne om legemsbesigtigelse i retsplejelovens § 792, stk. 1, nr. 1.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der ikke grundlag for at lovregulere politiets foretagelse af sporsammenligning. Sporsammenligning har alene karakter af en teknisk undersøgelse, og der foretages ikke herved noget indgreb over for den mistænkte. Sporsammenligning kan efter Justitsministeriets opfattelse sidestilles med politiets sammenligning af fingeraftryk. Rigsadvokaten har ved meddelelse nr. 2/1998 af 11. februar 1998 fastsat administrative regler om brugen af ID-hunde.

Det bemærkes, at Østre Landsret den 11. april 1997 har afsagt en kendelse om foretagelse af en såkaldt sportest på grundlag af lugtspor (jf. *Ugeskrift for Retsvæsen 1997, s. 985*). Sagen drejede sig bl.a. om overtrædelse af våbenloven. Politiet ønskede at foretage en sportest på en revolver på basis af tiltaltes huddufte. Tiltalte protesterede mod at medvirke hertil. Landsretten tillod indgrebet, der blev anset som en legemsbesigtigelse, jf. retsplejelovens § 792, stk. 1, nr. 1.

1.5. Indhentelse af teleoplysninger om brug af mobiltelefoner

Højesteret har den 7. maj 1997 (jf. *Ugeskrift for Retsvæsen 1997, s. 1021*) afsagt kendelse i en sag, hvor anklagemyndigheden i medfør af retsplejelovens § 780, stk. 1, nr. 3, anmodede om tilladelse til at indhente oplysning om, hvilke mobiltelefoner der i et bestemt tidsrum havde været sat i forbindelse med hinanden via de sendemaster, der geografisk dækkede en bestemt adresse og et område inden for 1 kilometers afstand fra den nævnte adresse. Højesteret fandt, at der ikke er den fornødne hjemmel i § 780, stk. 1, nr. 3, til at indhente de nævnte teleoplysninger. Som grundelse herfor henviste Højesteret til den manglende mulighed for nærmere afgrænsning af samtalerregistreringer vedrørende mobiltelefoner. Det var under sagen oplyst, at en kendelse, der tillod politiet at indhente de nævnte oplysninger, i den konkrete sag ville omfatte 25.000-30.000 telefonsamtaler.

I forlængelse af Højesterets kendelse har Rigsadvokaten over for Justitsministeriet anbefalet, at der skabes lovhjemmel for at indhente de teleoplysninger, der er omhandlet i Højesterets kendelse.

Justitsministeriet har overvejet i dette lovforslag at medtage et forslag, der skaber hjemmel til at indhente de teleoplysninger, der omhandles i Højesterets kendelse. Justitsministeriet finder imidlertid, at der er behov for nærmere overvejelser af forslaget, herunder